KULTUR STYRELSEN

DR Byen
Emil Holms Kanal 20
0999 København C

Att.: DR Jura, Politik og Strategi

Radio- og tv-nævnet

29. januar 2013

Sagsnr.: 2012-018919

Ulrike Clade Christensen
Fuldmægtig, cand.jur.

ucc@kulturstyrelsen.dk
Direkte tlf.: 3373 3334

Klage over reklamer for Nordea i programmer under OL 2012 sendt på DRs tv-kanaler

Radio- og tv-nævnet har modtaget seks klager af hhv. juli og august 2012 over reklamer for Nordea sendt på DRs tv-kanaler i forbindelse med DRs dækning af OL 2012. Tre af klagerne er videresendt til Radio- og tv-nævnet af Forbrugerombudsmanden.

Der klages over gentagne visninger af Nordeas logo ledsaget af en oplysning om, at programmet blev vist i samarbejde med Nordea.

En af klagerne henviser konkret til pausen mellem halvlegene i forbindelse med transmissionen af en håndboldkamp sendt den 4. august 2012 på DR1.

Beskrivelse

DR har fremsendt en optagelse af den konkret påklagede håndboldkampstransmission sendt den 4. august 2012 på DR1.

I de første minutter af optagelsen vises slutningen af et studieprogram fra DRs OL-studie i London, hvor studieværten oplyser om eftermiddagens og aftenens OL-programmer på DRs tv-kanaler. Studieprogrammet afsluttes med en visning af et animeret skærmbillede med bl.a. de olympiske ringe og teksten *"OL London 2012"*.

Umiddelbart efter vises Nordeas logo i blå bogstaver på en hvid baggrund. Billedet bliver kortvarigt mørkere, idet der høres fuglekvidder og en ringeklokke i baggrunden, og en speaker siger:

"OL blev præsenteret i samarbejde med Nordea."

Visningen varer ca. 9 sekunder og efterfølges af en række egenreklamer m.v.

Derefter begynder optakten til transmissionen af 1. halvleg af håndboldkampen mellem Kroatien og Danmark med et skærmbillede, der bl.a. viser de olympiske ringe og teksten *"Vær med"*.

Umiddelbart efter følger den samme visning af Nordeas logo som efter studieprogrammets afslutning. Visningen ledsages af følgende speak:

"OL præsenteres i samarbejde med Nordea."

Der følger et animeret introbillede med teksten *"OL London 2012"*, hvorefter der ses to håndboldkommentatorer ved et bord på tribunen i en fyldt håndboldarena. Kommentatorerne taler om den forestående håndboldkamp, og der vises forproducerede indslag med spillerne m.v.

Efter ca. 12 minutters optakt vises live-billeder af håndboldspillerne, som går ind på banen, og 1. halvleg af håndboldkampen mellem Danmark og Kroatien begynder.

Efter afslutningen af 1. halvleg følger en kort samtale mellem kommentatorerne på tribunen om den forløbne første del af kampen. En af kommentatorerne siger herefter:

"Vi skal tilbage en tur til vores studie i den olympiske by lidt længere væk herfra, vi skal nemlig have dagens øvrige nyheder… Held og lykke med nyhederne her om lidt, og så ses vi om lidt."

Imens vises der en grafisk animation med en stiliseret oversigt over OL-byen. Herefter skiftes til DRs OL-studie med tilhørende studievært. Studieværten overtager værtsrollen, og der følger en gennemgang af dagens øvrige OL-resultater. Der vises bl.a. klip fra forskellige konkurrencer i roning, herunder et interview med en kvindelig roer.

Midt i interviewet vises Nordeas logo på hvid baggrund i ca. 2 sekunder. Der høres begyndelsen af et speak, som imidlertid afbrydes efter ordene *"OL…"*.

Efter flere nyheder og klip fra konkurrencer i andre sportsgrene afslutter studieværten nyhedsopdateringen fra OL-studiet.

Efter visningen af et animeret OL- skærmbillede følger samme visning af Nordeas navn og logo med tilhørende speak, som blev vist i begyndelsen af optakten til transmissionen af 1. halvleg af håndboldkampen.

Herefter vises 2. halvleg af håndboldkampen.

Efter afslutningen af 2. halvleg diskuterer eksperterne i håndboldarenaen kampens forløb m.v. Efter ca. 10 minutters samtale skiftes over til et klip af ca. 2 minutters varighed, som indeholder billeder fra en konkurrence i roning af samme dag, hvor et dansk hold vandt guld.

Herefter siger kommentatoren fra håndboldarenaen:

"Det er tid til en tv-avis, men der er masser af OL på vores kanaler her i aften. Tak for nu og på gensyn."

Udsendelsen slutter med korte klip fra såvel den danske sejr i roning som fra håndboldkampen, hvorefter der ses det samme animerede OL-skærmbillede, som blev vist tidligere.

Herefter følger en yderligere visning af Nordeas logo svarende til det, der blev vist tidligere, ledsaget af følgende speak:

"OL blev præsenteret i samarbejde med Nordea."

Høringssvar

DR har i høringssvar af 5. november 2012 oplyst, at Nordeas logo, som DR1 viste i forbindelse med transmissionen fra OL i London i sommeren 2012, ikke er reklame, men derimod sponsorkreditering.

Vedr. udformningen af sponsorkrediteringen oplyser DR, at den fuglekvidren, som danner lydbaggrund for Nordea-sponsorskiltet, ikke har tilknytning til Nordea eller Nordeas produkter, men af Nordea blev specifikt udvalgt til sponsorskiltet.

DR redegør endvidere for DRs overordnede politik vedr. indsættelse af sponsorkrediteringer under OL 2012. DR oplyser blandt andet, at der typisk blev vist sponsorskilte før optakstudsendelsen og efter afslutningen af OL udsendelserne. Derudover viste DR1 sponsorskilte før og efter TV Avisen. DR viste endvidere Nordeas sponsorskilt mellem forskellige sportsbegivenheder. DR anfører i denne forbindelse, at de forskellige sportskonkurrencer under OL efter DRs opfattelse på grund af deres forskelligheder udgjorde adskilte programmer, hvorimellem der lovligt kunne vises Nordeas sponsorskilte.

Herudover oplyser DR, at der blev vist sponsorskilte i de naturlige pauser, der opstod under sportskampe med halvleg som håndbold eller fodbold, hvor der mellem slutningen af første halvleg og begyndelsen af anden halvleg blev skiftet fra sportshallen, fodboldbanen etc. til andre sportsbegivenheder eller opsummering fra dagens OL begivenheder. DR anfører i den forbindelse, at et sådant indsat (sports)program må anses som særskilt,

dvs. som et selvstændigt program, idet programmet havde en anden location, andre deltagende sportsudøvere, andre kommentatorer, andet publikum etc.

Angående DRs visning af Nordea-sponsorskiltet midt i et interview med en kvindelig roer i pausen mellem de to halvlege af den påklagede håndboldkamp den 4. august 2012 medgiver DR, at visningen ikke er i overensstemmelse med reglerne om sponsorkrediteringers placering. DR forklarer, at visningen, som blev afbrudt i det øjeblik, den blev opdaget, ikke var tilsigtet og skyldtes en teknisk fejl, som DR beklager.

Radio- og tv-nævnets vurdering

Radio- og tv-nævnet har i henhold til § 44, nr. 1 og 4, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 988 af 6. oktober 2011, på sit møde den 25. januar 2013 behandlet sagen og skal udtale:

I det følgende vurderes lovligheden af den konkret påklagede transmission af en håndboldkamp sendt den 4. august 2012.

Reklamer må ikke indgå i DRs programvirksomhed. Det følger af § 2, i bekendtgørelse nr. 338 af 16. april 2011 om reklamer og sponsorering m.v. af programmer i radio, fjernsyn og on-demand audiovisuelle medietjenester samt indgåelse af partnerskaber, som ændret ved bekendtgørelse nr. 864 af 23. august 2012 (reklamebekendtgørelsen).

Sponsorerede programmer kan derimod indgå i DRs public service-programvirksomhed efter reglerne i radio- og fjernsynslovens kapitel 11, jf. radio- og fjernsynslovens § 13.

På baggrund af det af DR oplyste lægger Radio- og tv-nævnet til grund, at der er indgået en sponsoraftale mellem DR og Nordea, og at de påklagede henvisninger til Nordea er sponsorkrediteringer. Spørgsmålet er herefter, om henvisningerne til Nordea er i overensstemmelse med reglerne om sponsorkrediteringers varighed, udformning og placering.

Det følger af § 80, stk. 1, i radio- og fjernsynsloven og § 27, stk. 1, i reklamebekendtgørelsen, at sponsorerede programmer i fjernsyn klart skal kunne identificeres ved, at sponsors navn, logo eller andet symbol, herunder en angivelse af sponsors produkt, tjenesteydelse eller kendemærke herfor, er angivet ved programmets begyndelse, slutning eller begge steder.

Såfremt et program i radio eller fjernsyn har 1 eller 2 sponsorer, må den samlede varighed af angivelsen af sponsor ikke overstige 10 sekunder, jf. reklamebekendtgørelsens § 27, stk. 3, 1. pkt.

I henhold til reklamebekendtgørelsens § 27, stk. 5, kan angivelsen af sponsorer i fjernsyn finde sted i form af bevægelige billeder indeholdende sponsors navn, logo, produkt eller tjenesteydelse. Angivelsen må i fjernsyn ikke ledsages af en særlig lydbaggrund, der har tilknytning til sponsor eller dennes produkter m.v.

Udformning af krediteringerne
Krediteringerne af Nordea har en varighed på 9 sekunder og overstiger således ikke den tilladte varighed på 10 sekunder for programmer, der har en eller to sponsorer, jf. reklamebekendtgørelsens § 27, stk. 3, første pkt.

Krediteringernes speak indikerer for seeren, at der er tale om et sponsorbidrag til programmets produktion, og lever således op til identifikationskravet i reklamebekendtgørelsens § 27, stk. 1, første pkt.

På baggrund af det af DR oplyste lægger Radio- og tv-nævnet endvidere til grund, at den fuglekvidren, som danner lydbaggrund for krediteringerne, ikke har tilknytning til Nordea eller Nordeas produkter og, at kravet herom i reklamebekendtgørelsens § 27, stk. 5, er overholdt.

Krediteringerne indeholder ikke elementer, som går ud over det tilladelige ifølge de nævnte regler om udformning af sponsorkrediteringer.

Radio- og tv-nævnet finder derfor, at krediteringerne er udformet i overensstemmelse med reglerne herom i reklamebekendtgørelsens § 27, stk. 1, 3 og 5.

Placeringen af krediteringerne
Der fremgår endvidere af reklamebekendtgørelsens § 27, stk. 1, første pkt., at sponsorkrediteringer skal placeres ved programmets begyndelse, slutning eller begge steder. Sådanne angivelser må derimod ikke forekomme i programmet, jf. bestemmelsens 2. pkt.

Spørgsmålet er, om placeringen af krediteringerne af Nordea er sket i overensstemmelse med reglerne herom.

I den indsendte optagelse fra den 4. august 2012 forekommer i alt fem sponsorkrediteringer. Heraf er én kreditering placeret efter afslutningen af et OL-studieprogram, hvoraf der ses de sidste få minutter i begyndelsen af den indsendte optagelse, og én ved begyndelsen af optaktsprogrammet til håndboldkampen mellem Kroatien og Danmark, som går over i transmissionen af kampens første halvleg. Yderligere er der indsat en kreditering efter afslutningen af transmissionen af 2. halvleg.

Disse krediteringer er placeret hhv. ved slutningen og ved begyndelsen af programmer og er dermed indsat i overensstemmelse med reglerne om sponsorkrediteringers placering.

Herudover er der imidlertid placeret to krediteringer i pausen mellem håndboldkampens to halvlege.

Under nyhedsopdateringen i pausen vises blandt andet et interview med en kvindelig roer. Midt i interviewet vises de første to sekunder af den ovenfor omtalte kreditering af Nordea.

For så vidt angår denne visning foreligger der således en overtrædelse af forbuddet mod visningen af sponsorkrediteringer i programmer jf. reklamebekendtgørelsens § 27, stk. 1, andet pkt.

Efter afslutningen af nyhedsopdateringen i pausen, og inden 2. halvleg begynder, vises en yderligere sponsorkreditering for Nordea.

Spørgsmålet er, om denne kreditering er lovligt placeret.

Ifølge Radio- og tv-nævnets retningslinjer vedrørende indsættelse af reklameafbrydelser eller sponsorkrediteringer mellem programmer kan to ikke-selvstændige programmer ikke udsendes efter hinanden kun adskilt af en reklameblok.[1] Retningslinjernes principper lægges tillige til grund ved vurderingen af lovligheden af indsættelse af sponsorkrediteringer.

Det fremgår endvidere af vejledningen, at såfremt to ikke-selvstændige udsendelser tillige adskilles af et helt tredje program, kan der lovligt indsættes reklameblokke/sponsorkrediteringer før og efter dette program. Forudsætningen er dog, at det tredje program fremstår som et helt og afsluttet program med den nødvendige tidsmæssige udstrækning hertil (hvilket vil være en konkret vurdering fra genre til genre), og at det er helt adskilt fra de to omgivende programmer i tema, titel, location og medvirkende.

I den forbindelse henvises til Radio- og tv-nævnets afgørelse af 12. november 2012 vedr. reklameafbrydelser i "Go' Morgen Danmark" vist på TV 2. Radio- og tv-nævnet fandt, at udsendelser af TV 2 Nyhederne, som blev vist i forløbet af "Go' Morgen Danmark", udgjorde selvstændige og adskilte programmer, hvorfor indsættelse af reklameblokke i forbindelse med disse programmer var i overensstemmelse med reglerne herom og Radio- og tv-nævnets praksis på området. Nævnet lagde herved navnlig vægt på udsendelsernes indhold, opbygning og præsentation.

[1] Radio- og tv-nævnets retningslinjer vedr. reklameafbrydelser af 18. oktober 2005

Afgørende i nærværende sag er derfor, om nyhedsopdateringen fra OL-studiet, som sendes i pausen mellem håndboldkampens to halvlege, skal betragtes som et selvstændigt program. Såfremt dette er tilfældet, kan der lovligt indsættes sponsorkrediteringer før og efter dette program.

Studieprogrammet, som varer ca. 10 minutter, indeholder opsummeringer og indslag om dagens øvrige OL-begivenheder i andre sportsgrene end håndbold. Under begge dele af håndboldtransmissionen vises derimod altovervejende live-billeder fra håndboldarenaen samt derudover forproducerede indslag, der omhandler håndbold.

Radio- og tv-nævnet har dog konstateret, at der i slutningen af transmissionen af 2. halvleg mellem de afsluttende bemærkninger fra håndboldkommentatorerne vises et kort klip fra en konkurrence i roning fra samme dag, ligesom der blandt de afsluttende billeder vises korte klip fra sejren i roning, inden den afsluttende grafik vises. Der blev således ikke udelukkende vist indhold, der var relateret til håndbold i denne del af transmissionen.

De viste klip har imidlertid en meget kort varighed, og der indgår ikke billeder eller kommentarer fra OL-studiet i denne forbindelse. Radio- og tv-nævnet finder på denne baggrund ikke, at visningen af de omtalte klip medfører, at der er tale om et selvstændigt program indsat i transmissionen af 2. halvleg. Radio- og tv-nævnet finder ligeledes ikke, at de omtalte meget korte visninger medfører en sammenblanding af indholdet af håndboldtransmissionen og opdateringsprogrammet fra OL-studiet i pausen.

Endvidere sendes nyhedsopdateringen fra OL-studiet, mens håndboldtransmissionen sendes fra håndboldarenaen. Nyhedsopdateringen præsenteres desuden af OL-studieværten, imens transmissionen fra håndboldkampen ledsages af to kommentatorer.

Endelig er såvel skiftet fra 1. halvleg til studieprogrammet med nyhedsopdateringen som skiftet fra slutningen af studieprogrammet til transmissionen af 2. halvleg tydeligt visuelt markerede ved grafiske animationer og skærmbilleder. Skiftene understreges yderligere ved bemærkninger fra håndboldkommentatoren.

Samlet set finder Radio- og tv-nævnet, at nyhedsopdateringen fremstår som et helt og afsluttet program, som er adskilt fra den omgivende håndboldtransmission, hvad angår tema, titel, location og medvirkende.

Indsættelsen af sponsorkrediteringen for Nordea imellem nyhedsopdateringen og håndboldkampens 2. halvleg er derfor sket i overensstemmelse med reklamebekendtgørelsens § 27, stk. 1, første pkt.

På baggrund af ovenstående har Radio- og tv-nævnet truffet følgende

AFGØRELSE:

Programmerne sendt den 1. juli 2012 på DR 1 i forbindelse med transmissionen af en håndboldkamp indeholder en overtrædelse af reklamebekendtgørelsens § 27, stk. 1, andet pkt., for så vidt angår visning af en sponsorkreditering i et program i pausen mellem håndboldkampens to halvlege.

Radio- og tv-nævnet har taget til efterretning, at den ulovlige visning skyldtes en teknisk fejl, som har DR beklaget.

Mads Bryde Andersen
formand

/Ulrike Clade Christensen
nævnssekretær

Kopi sendt til:
Klagere Henrik Tange, Per Olsen, Mogens Damgaard, Familien Svendsen, Lone Trier Christensen og Ruth Bunke